
‘Als het belangrijk voor je is, betaal je’

Een jaarlijkse vrijwillige ouderbijdrage van meer dan duizend euro. Goed onderwijs is niet mogelijk voor het bedrag dat Den Haag uitkeert, stellen de scholen die zo’n som durven te vragen. Waar geven ze het extra geld aan uit?

Over twee dagen heeft Tessa Wessels van de Casaschool in Pijnacker een bijeenkomst met 180 andere directeurs van AMI-scholen, dat is een stroming binnen het montessorionderwijs die leerkrachten apart opleidt, de jaarklassen heeft losgelaten en

als het even kan alleen oorspronkelijk montessorimateriaal gebruikt. Op de conferentie in Duitsland is ze de enige bekostigde AMI-school ter wereld, de anderen zijn allemaal particulier. Wessels vindt het fantastisch dat dit in Nederland kan. Dat ze ouders jaarlijks 1045 euro vraagt (zelf zegt ze liever 87 euro per maand) voor haar tweetalige montessorionderwijs, daarover voelt ze zich niet bezwaard. “Als het belangrijk voor je is, kun je dit betalen.”

Een rondje door de gangen maakt duidelijk dat op de Casaschool veel anders gaat dan op de gemiddelde basisschool in Nederland. Aangrenzend aan de aula, kijk je in een grote open keuken. Het ruikt er naar verse

basilicum en spinazie. Over een half-uurtje krijgen alle leerlingen een warme, biologische maaltijd. Vegetarisch ook. Vanaf groep 6 koken de leerlingen dagelijks mee. Een meisje wandelt met een grote kom geraspte ►

‘We kunnen er het beste zijn voor leerlingen met een IQ vanaf 120’

Op de Casaschool bedraagt de vrijwillige ouderbijdrage jaarlijks 1045 euro. Daarvoor heb je tweetalig montessorionderwijs in kleine klassen. Inclusief warme, biologische maaltijd. Vanaf groep 6 koken de leerlingen dagelijks mee.

kaas door de gangen op weg naar de keuken. Op de binnenplaats is een ruime tuin met heuveltjes aangelegd. De konijnen en andere dieren worden door de leerlingen verzorgd, groente wordt door hen geteeld en in de ruime klushoek kunnen ze timmeren en zagen. 's Ochtends begeleiden pedagogisch medewerkers groepen kinderen beurtelings bij activiteiten buiten, of in de gymzaal. In de lesruimtes werken bevoegde leerkrachten, het zijn niet echt klaslokalen: ze zijn veel groter en overal zitten of liggen kinderen zelfstandig te werken of praten ze in kleine groepjes met een juf. Dat zijn er twee per 45 leerlingen. Wessels wijst op een Zuid-Amerikaans ogende juf: "Zij spreekt echt alleen Engels. En ze heeft de AMI-opleiding gedaan."

Al het materiaal voor het Engels wordt uit de ouderbijdrage betaald, net als de tweetalige bibliotheek en de dagelijkse maaltijden. Nog een reden waarom Wessels het bedrag niet hoog vindt. "Voor 87 euro heeft je kind al het groente en fruit al binnen. Ook uitstapjes, die doen we vaak, worden uit de ouderbijdrage betaald. Veel andere scholen vragen op dat moment een extra bedragje, dat doen wij niet."

Om zich ervan te verzekeren dat het geld binnenkomt laat de directeur ouders jaarlijks een contract ondertekenen waarin ze beloven de 'vrijwillige' euro's over te maken. Het is in zeven jaar tijd, zo lang bestaat de school, misschien twee of drie keer gebeurd dat ouders tijdelijk

In de ruime klushoek kunnen de leerlingen van de Casaschool timmeren en zagen.

■■■■

'Bij ons wint de kwaliteit van onderwijs het van het risico dat de ongelijkheid groter wordt'

niet konden betalen. "Door het wisselen van baan of door een nare echtscheiding." In dat geval verzocht Wessels hen vrijwilligerswerk te doen, zoals helpen bij het koken of kleine klusjes opknappen. De school is populair en kent een wachtlijst van driehonderd kinderen.

Dat de Casaschool alleen bereikbaar is voor goedverdienende ouders, bestrijdt Wessels. "Ouders moeten beiden werk hebben, maar dat kan ook bij de Albert Hein zijn. Het is een keuze. Zonder de ouderbijdrage kunnen wij niet dit onderwijs verzorgen."

Daar is ook collega-directeur Dirk Schuiling van overtuigd. Hij heeft meer dan 25 jaar in het internationaal onderwijs gewerkt, in Indonesië, Thailand en op een Shell-school. "Dat waren zeer luxe situaties. Als ik kon verantwoord dat het onderwijs verbeterde, kreeg ik het geld." Nu is hij directeur op de Kievitschool in Wassenaar, een woonplaats waar volgens hem 'meerdere scholen een ouderbijdrage vragen ver boven het landelijk gemiddelde'.

De Kievitschool doet dat al zo lang de school bestaat. Het bedrag was een paar jaar geleden 1500 euro, nu is het 1425 euro. Schuiling is net de geschiedenisboeken ingedoken vanwege het honderdjarig jubileum. "In de jaren dertig van de vorige eeuw gaf deze school obligaties uit." De school huist al honderd jaar in hetzelfde pand wat een hoop geld aan onderhoud en stookkosten opslokt. Al gaat daar de ouderbijdrage niet naartoe. Die is eerder politiek gemotiveerd. In de schoolgids staat: 'De afgelopen jaren is er enorm door de overheid op het onderwijs bezuinigd. Het gevolg hiervan is dat op bijna alle basisscholen van ons land tussen de dertig en veertig kinderen in een klas zitten. Op de Kievitschool zijn dat er maximaal 25 (...), maar het gemiddelde ligt rond de 20/22 leerlingen.' Schuiling vult aan: "De reguliere bekostiging is in onze ogen onvoldoende om de kwaliteit te bieden die we willen bieden." Op zijn school lopen 'een aantal vakleerkrachten' rond en zonder de ouderbijdrage kon hij niet acht, maar slechts zeven of zes groepen for-

Veel andere scholen vragen een extra bedrag voor uitstapjes, dat doen wij niet'

meren. Hij realiseert zich dat de locatie van de school een hoop mogelijk maakt. "Veel van onze kinderen komen uit het internationaal onderwijs. Als je kijkt wat het in Bangkok of Djakarta kost om naar school te gaan, dan valt het de ouders hier ontzettend mee."

Denkt hij dat een hoge ouderbijdrage ongelijkheid in Nederland bevordert? "Het eerlijke antwoord is dat dat zeker een rol kan spelen. Maar bij ons wint de kwaliteit van onderwijs het van het risico dat de ongelijkheid groter wordt."

ONBEREIKBAAR

Openlijke kritiek op de kosten krijgen tot nu toe vooral privéscholen. In het *Haarlems Dagblad* maakt een bezorgde inwoner zich druk over de komst van Florencius, een stichting voor particulier onderwijs in Nederland. Florencius heeft afgelopen september haar derde school geopend in een monumentale villa aan de rand van het Haarlemse Florapark. Voor hun privéonderwijs – één leerkracht op acht leerlingen – rekenen ze 21 duizend euro per jaar. Omgevingsmanager en briefschrijver David Moolenburgh, stelt in de regionale krant: 'Door gestegen huizenprijzen is wonen in bepaalde delen van de stad alleen nog voorbehouden aan zeer geslaagde en/of vermogende mensen. De vraag is of je die tweedeling verder moet bevorderen door dit soort initiatieven toe te laten.' Gerwin Kets, adjunct-directeur van Florencius, begrijpt de ingezonden brief wel. Hij werkte zelf tien jaar geleden nog in het reguliere onderwijs. "We realiseren ons dat we voor veel mensen onbereikbaar zijn, maar aan de andere kant maken we toch ook voor veel leerlingen elke dag het verschil."

Is staatsbekostiging met daarbovenop een flinke vrijwillige bijdrage voor Florencius ook een optie? Kets: "Daar zijn geen concrete plannen voor. In het verleden hebben we dat wel uitgezocht, want we lopen nu ook elke subsidie mis. Maar het bleek vooral heel lastig om openbare en privé-geldstromen te combineren."

Sella van de Griend van de school Happy Kids in Utrecht heeft die stap van privaat naar bekostigd wel gezet, al zou ze het niemand aanraden. "Ik werk tachtig uur per week, heb zelf heel veel geïnvesteerd en het heeft me twee jaar gekost om er überhaupt achter te komen wat je moet doen om een bekostigde school te worden." Toch was het van meet af aan de bedoeling, maar omdat ze simpelweg wilde starten is Van de Griend in 2017 begonnen als particuliere school, waarvoor ouders 'ongeveer vijfduizend euro' betaalden. De lessen vonden plaats in de kantine

van een Utrechtse voetbalvereniging die haar velden vlak naast de A27 heeft liggen. Sinds september huist Happy Kids in een statig pand aan de Wittevrouwenkade. De school telt 45 leerlingen, als het goed is zijn dat er volgend jaar 71. Nu Happy Kids bekostigd is, moet ze zo snel mogelijk groeien richting 310 leerlingen, het gewenste aantal leerlingen voor een school in Utrecht. "Wij zijn niet de traditionele buurtschool, we hebben eerder een stads- of regiofunctie." Via onder andere internetfora probeert Van de Griend haar doelgroep te bereiken. Sinds kort heeft het team besloten dat ze een school zijn voor 'nieuwsgierige, ondernemende en slimme kinderen'. "We kunnen er het beste zijn voor leerlingen met een IQ vanaf 120. Eigenlijk willen we toe naar voltijds hoogbegaafdenonderwijs." Dat daar een prijskaart aan hangt snappen de ouders, aldus Van de Griend, die nu jaarlijks 1500 euro aan vrijwillige ouderbijdrage vraagt. "Op dit moment gaat een flink deel van dat

Op de binnenplaats van de Casaschool in Pijnacker is een ruime tuin met heuveltjes aangelegd. De kippen en andere dieren worden door de leerlingen verzorgd, groente wordt door hen geteeld.

bedrag naar ontwikkeltijd. We werken veel met digitaal onderwijs, niet met de standaard methodes of toetsen. Bij elk aspect zoeken we uit: hoe werkt dit bij hoogbegaafden?" Van de Griend is blij dat de overheid regels voor het starten van een nieuwe school via nieuwe wetgeving versoepelt. "Die regels hebben het ons zo lastig gemaakt." Ze gelooft dat er zeker heel waardevolle initiatieven zullen ontstaan, maar stelt ook dat bijna niet mogelijk is om vernieuwend onderwijs vanuit de huidige bekostiging mogelijk te maken. ■